

„Ја сам кавез у потрази за птицом“

-Франц Кафка

Шифра: жад18

Отварам тешка, бела врата своје гиманзије и излазим на хладан јесењи ваздух. Након шест сати у тој омраженој установи, глава ми кључа, а слепоочнице пулсирају. Иако данас заправо ништа нисам радио, већ сам био само физички присутан док ми је ум тумарао неким другим стазама, осећам се преморено. Жамор и дерњава крда деце која напуштају школско двориште више наличи јату лешинара који ми непрестано кљуцају утробу и доводе ме до лудила. У моменту необичне солидарности коју осећам према Прометеју, сетим се да ипак нисам прикован за Кавказ и једним прецизним покретом стављам слушалице у уши. Пуштам Шопенов “Ноктурно број 20”, и осећам како одједном лакше дишем. Кошава ми крвнички удара у лице, јагодице су ми већ потпуно утрнуле и морам да напрежем очи како бих видео, али у томе ипак налазим спокој. Хођајући у ритму мелодије клавира осећам како моја напетост полако испарава. Баш ово ми је требало - апсолутно искључење ума. Не сећам се када сам се задњи пут стварно одморио, искључио мозак и пустио да ме вуку телесни импулси. Ток мисли ми се у задње време измиче контроли, нисам више у стању да их обуздам. Хиљаде идеја и мишљења, попут возова, непрестано ми пролази кроз главу, а мене хвата неподношљива мучнина. Константно сам у потрази за клупом на којој ћу да нађем тренутак мира и ухватим дах, али перони мог ума

су пусти док шине тутње и шкрипе. Понекад у очајничком покушају да побегнем из сопствене коже уђем у неки од возова. Прошетам кроз пар вагона и на први поглед све изгледа савршено. То савршенство, на жалост, не траје дуго јер чим осетим трунку спокоја и седнем у један од бројних купеа како бих се одморио, све се сурва у пропаст. Почнем да примећујем рупе у плафону, подне даске шкрипе све јаче и неки неподношљиви смрад допире из предњег дела воза. Сувише уморан да се носим са тим недаћама, одустајем и поново се враћам свом лутању празним перонима у потрази за одмориштем чије се присуство не назире. Баш као што тренутно лутам мокрым улицама прекривеним опалим лишћем и каљугом.

Сетио сам се да је мајка позвала пријатељице у госте вечерас. То значи да ћу се кући враћати пешке уместо аутобусом, у нади да ћемо се мимоићи. Данас сам имао довољно људске интеракције за три живота. Провукао сам се између добро познатих браон-црвених солитера и запутио се преко ливаде која је, иако блатњава, представљала врло ефикасну пречицу. Изгубљен у мислима угазио сам у псећи измет. Мада ме је то неописиво разбеснело и најрадије бих тај исти измет размазао по лицу смраду који га је ту оставио у шетњи са псом, ипак ме је вратио у стварни свет први пут од како сам изашао из школе. Механички сам ходао већ добрих двадесетак минута. Осврнуо сам се око себе и схватио да сам потпуно сам. Извадио сам слушалице из ушију и застао на пет минута како бих уживао у тој магичној мелодији тишине која ме окружује. Уверен сам да је тишина највреднија и најсветија од свих ствари. У црквама осећај блаженства не остварује звонки глас свештеника док чита свете списе, већ тишина која испуњава сваку паузу у његовом говору. Апсолутна тишина, која удара у прозоре, испуњава пукотине у зидовима, и завлачи ти се под нокте. Та чак акустична тишина била је једини део недељне службе који

сам волео и због којег сам пристајао да на њу идем са родитељима. Иако су они истински давали све од себе да ми приближе идеју Бога. Док сам уживао у том мору спокоја приметио сам како се на небу групишу тешки, мрки облаци. Одлучио сам да је најбоље да наставим ка кући и убрзам темпо.

Убрзо сам опет изашао на главну улицу и заронио у масивне таласе људи. Док сам се провлачио између бујица намргођених мушкараца и уплахирених жена недалеко од мене угледао сам познато лице. На свега тридесетак метар од мене ужурбано је ходао један стари пријатељ из основне школе ког нисам видео годинама. Дугачка неочекивана конверзација, прожимана сетом и носталгијом, била је апсолутно непожељна. Осетио сам атеизам како напушта моје биће и у мени се поново пробудила вера. Вера да можда неће ухватити мој залутали поглед и окренути се у мом правцу. Наравно моје молитве никада нису и вероватно никада неће бити услишене. Можда се сви ти богови само инате да би ме научили нечему што никада нећу бити довољно пожртвован да разумем. Али то је сада небитно. Битно је само да су се наши погледи сусрели и да се на његовом лицу појавио онај телећи осмех који открива да делимо једнаку количину ентузијазма у вези овог сусрета. Већ сам био довољно нерасположен, али у том тренутку мој дан некако постаје за трунку гори. Сада је прекасно да се правим да га не видим, а било би непристојно да се не зауставим бар на кратко и не прозборим пар речи са овим нежељеним гостом моје вечерње шетње. Вадим слушалице из ушију и узвраћам још глупљим осмехом од његовог. На пар корака удаљености пружам руку, али авај, овај полузаборављени фрагмент моје прошлости је већ кренуо у загрљај. С обзиром да је прекасно да се искобељам из ове непријатности, препуштам се судбини и након пар секунди грозног трљања моја рука проналази његову и поздрав је готов уз благи осмех својствен најнепожељнијим

ситуацијама. Наредних пар секунди се гледамо и исчекујемо да онај други први проговори. Постаје толико нелагодно да сам у искушењу да га само заобиђем и ишчезнем из видокруга, правећи се да се претходних пет минута није ни десило. Међутим предухитрен сам питањем. Али не било којим питањем. Желудац ми се преврне на саму помисао те бедне фразе, али сада је већ прекасно да било шта урадим. Његова уста се отварају и та бљувотина звукова напушта усну дупљу.

“Како си?”

Обојица смо врло свесни чињенице да њега не интересује моје тренутно психофизичко стање, као и да је немам намеру да му се поверим у ових неколико секунди које сам приморан да са њим поделим.

“Било је и горих дана.”, одговарам рутински - скоро механички, “Како си ти?”

Секунде када сам изговорио те проклете речи доживео сам нешто најближе шлогу што сам икада доживео. Највећа грешка коју сам могао да направим. Шта ли ме сада очекује? Неће ваљда да ми прича о школи, или још горе – о својој породици? Нисам сигуран да бих то поднео. Ноге су ми се одсекле и дланове више не осећам.

“Ма добро сам, шта ја знам. Гурам, знаш већ како је. Извини молим те, али стварно журим. Ајде договарамо се да одемо на кафу неки дан. Чујемо се.”

Пре него што сам стигао и да разумем шта је рекао већ је нестао у маси пролазника. Ако Бог постоји ово је сигурно једно од његових чуда. Пао ми је камен са срца и циркулација је поново прорадила. Како бих се смирио, остатак пута до куће покушаћу да медитирам најбоље што умем. Медитација смирује, прочишћава ум и повећава трезвеност. Тако сам бар прочитао...

Кроз наредних петнаестак минута прошао сам полусвесно, концентрисан искључиво на своје дисање и откуцаје срца. Читао сам неки водич за почетнике који желе да успешно медитирају. Већина савета је била потпуно банална и непотребна, али пар најбољих се још увек придржавам. Најбитнији део јесте освешћавање свих радњи које наш организам обавља аутоматски, као што је дисање. Концентрисао сам се на ритам свог дисања. Размишљао о сваком делићу процеса удисања и издисања ваздуха. Осећао сам како ми се при уздисају шире ноздрве, хладан ваздух улази у моје дисајне канале и као да сам осетио атоме кисеоника који се каче за еритроците. Затим бих замислио како сваки од тих еритроцита иде од органа до органа и оксидује сваку ћелију у мом организму. Након тога уследио би издисај где би молекули угљен диоксида убрзано напуштали моја плућа и враћали се у спољашњу средину. И тако у круг... Све док нисам осетио да ме нешто вуче за рукав.

Тргнуо сам се и видео једно слинаво детенце са сузама у очима. Задихано је отварало уста и вукло ме ка улици. Извадио сам слушалице из ушију и показао малишану да се смири.

„Шта је било шврћо?“

„Ух, ум... Дођи брзо, дођи!“, вукао ме је све узрујаније.

Дошао сам до улице и посред беле линије видео прегажену мачку. Било је заиста грозно. Изнутрице на све стране, мала локва крви и потпуно ишчашен врат били су довољан разлог да инстинктивно одгурам детенце даље од тога.

„Је л’ маца мртва?“, питао је тихо.

„Јесте.“

Можда је то ипак требало да прећутим. Да му кажем да маца дрема и отерам га кући. Међутим, онда бих кршио основни морални принцип искрености. Наравно далеко сам ја од апсолутног следбеника деонтологије попут Канта али се слажем са тим да је лагање скоро увек погрешно!

„А шта ће сад да буде са њом?“, прошапутао је малишан.

„Па, видиш, то је мало компликовано...“

„Како? Мени је бака рекла да када људи умру они иду на небо. Је л’ и маце иду на небо?“

Само ми је још ово фалило... Уместо да седим код куће и одмарам, треба да објашњавам неком насумичном предшколцу концепт смрти и живота после смрти. Чуј ти њега, „када људи умру иду на небо“, будалаштина! Највећи умови историје нису били у стању да одгонетну загонетку смрти, али ће зато његова бака сигурно у томе да успе. Па овај мали уопште не може да појми у какве се воде управо упушта! Није ни свестан утицаја који његова околина врши на њега – пре свега његова бака! Требало би прво да га упознам и са атеизмом и агностицизмом. Онда да му пружим квалитетно штиво које може да проучи и на крају да самостално направи избор! Ма стани, шта бунцам. Ко сам ја уопште да му било шта објашњавам и проповедам. Његови метафизички погледи на свет се мене, на крају крајева, уопште и не тичу! Уосталом ни ја се још увек нисам одлучио за одређену школу метафизике!

„Мали, где су ти родитељи? Шта уопште радиш напољу овако касно?“, право у центар!
Овако ћу најлакше да га се отарасим!

„Послали су ме да бацим смеће. А бато, шта се уопште деси када умреш? Мене то мало плаши!“, брзо је одговорио. Ово нисам очекивао... Али овај пут сам припремљен.

„Види малиша, оно што сигурно могу да ти кажем јесте да кад умреш твоје тело се угаси. Међутим са духовне стране ништа се не зна засигурно! Хајдегер каже да је смрт „немогућност даљих могућности“, капираш?“, објаснио сам врло једноставно. Мада, приметио сам како му усна благо подрхтава и како се полако узмиче даље од мене...

„Али веруј ми шврћо, нема потребе да се плашиш! Како је Шопенхауер установио „немогуће је постојање две врсте ништавила“! Ми се заправо само враћамо тамо одакле смо дошли...“, али пре него што сам и стигао да завршим малишан је већ побегао иза зграде.

Срамотно! Изгледа да је ипак загризао више него што може да прогута. Ко му је крив кад се распитује о таквим темама, иако очигледно није спреман за ту врсту дијалога! Требало би добро да се запита пре него што поново почне да се прави паметан. Како то дивно каже Ниче: „Право питање јесте: колико истине могу поднети?“

На првој следећој станици сам ушао у аутобус, јер се ова шетња сувише одужила и мајка ће да се забрине ако ускоро не стигнем кући. Док сам се возио, кроз прозор сам посматрао људе који пролазе. Пензионери који успорено шетају „руку под руку“, дотерани момци и девојке који тек крећу у град, бучна и искежена деца која јурцају по травњацима и претрчавају улицу, иако је црвено за пешаке, као и суморне људе који се тешким кораком враћају са посла. Неки пар који је седео иза мене бучно се свађао око тога ко је крив за то што је њихов кер запишао трећину дневне собе. Мушкарац је имао неке поприлично добре аргументе, али је морао да поклекне када му је жена припретила да ће спавати на запишаном каучу. Њихова свађа ме је подсетила на чињеницу да свака особа на овој планети има свој живот, свој ментални склоп, поглед на свет, неку своју реалност. То ми је одувек било непојмљиво и чинило ме је благо анксиозним. Господин

који стеди поред мене проживео је толико искустава и научио толико тога, а у мојој глави он је само један ћелави мушкарац средњих година са чудном капом и неподношљивим парфемом. Колико смо само склони томе да потчињавамо друге својим фантазијама и идејама. Стресао сам се на ту помисао и одлучио да о томе више не желим да размишљам. Сигурно постоји неки есеј на ту тему. Потражићу га на интернету када стигнем кући.

Десет минута касније, нашао сам се пред улазним вратима. Откључао сам их и ушао у кућу. Бацио сам поглед у дневну собу да бих видео да ли су мамине другарице отишле. Мирис ваниле био је неподношљив. Вероватно су палиле миришљаве свеће које је добила за рођендан. Амбалаже чоколадица биле су разбацане унаоколо, а на столу се налазио шпил огромних зелених картица равномерно распоређених по његовој површини. Биле су окренуте лицем на доле и на свакој се налазила нека животиња. Док сам их разгледао мама је дотрчала из кухиње да ми се јави. Видела је да држим једну од картица у руци и то схватила као позивницу да ме посади на кауч и двадесет минута објашњава како карте функционишу. Наиме, прво их треба све лепо промешати и рапоредити на столу. Затим изабереш карту која те „привуче својом ауром“ и животиња која се на њој налази је твој тренутни духовни водич. Након што извучеш свог водича, у књизи која се добија у комплекту са картама можеш да пронађеш шта та животиња представља. То би у теорији требало да разоткрије твоје тренутне недостатке као и оно у чему си добар. После је на теби да на основу тога радиш на себи и надокнадиш недостатке.

„Опет се бавиш астрологијом и осталим псеудо-научним глупостима?“, питао сам је помало разочарано.

„Срам те било! Доказано је да ово функционише!“, у очима сам јој видео искрени бес. Схватио сам да сам претерао и да сада морам да учествујем у игри или ћу ноћас спавати на улици.

„У реду, у реду, извући ћу картицу“.

Руком сам направио круг изнад картица и правио се да „опипавам њихову енергију“. После десет секунди глупирања, зграбио сам картицу која ми је била најближа. Окренуо сам је и видео папагаја.

„Папагај? Стварно? Од свих могућих животиња мој духовни водич је папагај? Ма дај молим те. Је л’ могу поново да бирам?“

„Ни случајно! То ти је, што ти је. Ево ти књига и пронађи шта папагај означава“.

„Нека, хвала. Ионако је све ово потпуно бесмислено. Каква аура карата, какви духовни водичи, ма шта причаш ти уопште. Да сам извукао неког риса па и да размислим. Ни не интересује ме шта значи глупи папагај“.

Устао сам од стола, ставио воду за чај да се загреје у кухињи и отишао у тоалет. Мама је деловала задовољно јер сам учествовао у тој бесмисленој игрици, али је и даље инсистирала да погледам шта папагај означава. Ја сам поново одбио и отишао да направим чај, а она је гунђала да се понашам као трогодишњак. Направио сам чај и отишао у собу.

Затворио сам врата собе и исте секунде осетио како ме сустиже умор. Спустио сам шољу на сто и срушио се на кревет. Потпуно сам малаксао. Невероватно је како сам читав дан издржао у оваквом стању. Већ месецима не спавам како треба и не сећам се када сам последњи пут појео три obroka у једном дану. Не знам колико ћу још моћи овако, а

свакако једва све постижем. Можда да одустанем од неке обавезе? То је можда решење, али од чега да дигнем руке? Морам да се школујем, а једва да уопште и тренирам у задње време. Све хобије сам потпуно запоставио, тако да ми једино још преостаје глума. Мада глумом се бавим већ скоро шест година и стварно ми много значи. Глума у мени буди нешто необјашњиво од чега просто нисам способан да одустанем. Ками каже да обичног човека позориште привлачи „...јер су му толике судбине ту понуђене, и њихову поезију он прима, али не трпи њихову горчину“, али глумац је другачији, његова судбина је апсурдна. „Досегнути до свих ових живота, искусити их у свој њиховој разноврсности, то управо значи играти их“. Глумац је увек исти, а ипак тако разнолик. Толико душа сажетих у једном телу. Управо то ме је одувек привлачило. Али ни глума више није оно што је некада била. Више нисам у стању да јој се посветим и потпуно препустим. Хаос свакодневнице продире у моју свест током сваке пробе и нисам способан да се сјединим са ликом ког тумачим, а то све баца у воду и чини оно катарзично искуство за којим жудим немогућим. Хаос... Можда је баш у том хаосу проблем? Можда је ипак само питање прибраности и трезвености? Превише се самосажалевам. Епиктет је заиста управо када каже: „Оно што нас заиста плаши и ужасава нису сама спољашња дешавања, већ начин на који о њима размишљамо“, или „Човека прави проблеми не узнемиравају онолико колико га узнемиравају његове умишљене бриге о правим проблемима“. Или када Сенека каже: „Често патимо више у нашим мислима него у стварности“. Можда би требало да поново прелистам „Медитације“ Марка Аурелија, он је такође имао одлична размишљања.

Придигао сам се са кревета и дотетурао се до стола. У његовом левом углу налазио се високи торањ књига. Стварно је крајње време да направим неку полицу за књиге. Док

сам тражио „Медитације“ у тој гомили, поглед ми се зауставио на великом укориченом издању Спинозине „Етике“. Сећам се колико сам био узбуђен када сам је угледао међу књигама неког малог издавача на сајму књига, као и колико сам био збуњен када сам код куће први пут прочитао дефиниције и аксиоме са првих страна. На интернету сам сазнао да је битно да се прво добро упознам са осталим Спинозиним делима, као и његовим савременицима, како бих у потпуности могао да разумем оно чиме се бави у „Етици“.

Месец дана након тога слушао сам разна предавања о Спинози, Декарту и Лајбницу. Био сам фасцинирам чињеницом да су тако комплексне филозофије, које су углавном и дан данас утицајне, настале пре толико времена. Потпуно сам заборавио на „Медитације“ и изгубио се у присећању свега што сам запамтио из тог периода. Уосталом шта ја могу да урадим ако је све већ унапред предодређено? Шта ако заправо ништа није на мени и моја судбина је таква каква је? Ако само привидно имам слободну вољу? И сам Марко Аурелије се захваљује Боговима што су му подарили такав ум, тело и живот! А и да ипак јесте све у мојим рукама, да ли је мој живот уопште битан? Ако погледамо ширу слику, или како би Спиноза рекао: *sub specie aeternitatis*; једно сићушно постојање попут мог није нарочито битно. Шта ако је Лајбниц управу и заиста живимо у „најбољем могућем универзуму“? Шта ако се на мојим леђима налази демон који ме читав живот заварава и једноставно никада нисам заиста искусио живот, баш као што је Декарт хипотетички замислио? Све је тако непознато. Тако збуњујуће. Опет ме боли глава... Заиста ми није била потребна још једна егзистенцијална криза вечерас. Требало је да смирим хаос који ми пребива у мислима, али сам га заправо само погоршао. Можда је хаос ипак неопходан.

„Човек у себи мора носити хаос да би изнедрио разиграну звезду“, тврди Ниче.

Сређивањем хаоса који носим у себи можда случајно угушим оно што ме покреће. То би

свакако био најгори исход... Зашто ово радим себи? Већ је прошла поноћ, а ја стојим на сред своје собе и расправљам се сам са собом. Како ја могу да знам који филозоф је управу? Како да изаберам учење које ћу да пратим? Све је то сувише компликовано, а ја сам сувише исцрпљен. Могу о томе да размишљам и неки други пут. Књиге неће нигде побећи...

Вратио сам све на место и попио чај на искап. Док сам прао зубе и посматрао своје лице у огледалу, приметио сам колико лоше изгледам. Очи су ми полуотворене и тешко ми је да држим капке раздвојене. Јасно видљиви подочњаци дефинитивно не доприносе расположењу. Бубуљице се поново појављују свуда, вероватно јер не пијем довољно воде. Беоњаче се боре против попуцалих капилара, али та борба не делује обећавајуће. Испрао сам уста и умио се хладном водом. Нисам имао снаге да мажем крему за лице и отишао сам право у кревет. Лежао сам и гледао у плафон.

Ако ме неко тренутно разуме, то је Кафка. Нико осим њега не би био у стању да опише оно што тренутно осећам. „Углавном решавам проблеме тако што допустим да ме прогутају“. „Овај огроман свет који имам у себи. Како да ослободим себе и овај свет, а да не растргнем себе на комадиће? А радије бих себе раскомадао на хиљаду делова него био закопан са овим светом у себи“. „Константно покушавам да искажем нешто неисказиво, објасним нешто необјашњиво, причам о нечему што осећам само у својим костима и шта је једино могуће искусити у тим истим костима“. Начин на који говори о својим емоцијама и стварима које га муче, необјашњиво је топао и присан. Као да ме милује сваком реченицом. Док читам пасусе његових дневника или писама осећам неку необјашњиву повезаност и више се не осећам усамљено у сопственој кожи. У њему проналазим некога ко ме разуме у целисти и у његовим мислима проналазим склониште

од сопствених. Одједном ме је обузела нека чудна смиреност и пре него што сам и схватио шта се дешава утонуо сам у сан.

Отворио сам очи. Знам да засигурно спавам, али очи су ми широм отворене. Зашто сам свестан? Зашто сам способан да овако трезвено размишљам? Шта се догађа? Морам да се смирим. Дубоки удисаји и дуги издисаји. Све је у реду. Читао сам о овоме, ово се ваљда зове луцидан сан. Свестан сам да сањам, али сам и даље у сну. Негде сам чуо да је Салвадор Дали често сликао у својим луцидним сновима, а да је Мери Шели добила инспирацију за „Франкенштајна“ након једног од њених луцидних снова. Али зашто се ово мени дешава? Колико знам потребно је много вежбе да би се ово постигло, а ја нисам уложио никакав труд. Побогу ја чак ни не желим да будем део овога. Помало је језиво... Погледао сам унаоколо и схватио да се налазим усред ничега. Лебдим у једном савршеном ништавилу. Око ми је засузило и рефлексно сам трепнуо. Међутим чим сам поново отворио очи моје окружење се променило.

Налазим се на неудобној дрвеној столици са наслоном сачињеним од три дрвене мотке. Испред мене се налази једно циновско затворено око. Право људско око величине храстове крошње. Са моје десне стране налази се сточић са звонцетом. Не могу да се померим, мада нисам сигуран да ли је то због шока који је претрпео мој централни нервни систем или је нешто друго у питању. Да могу, вероватно бих побегао главом без обзира. Одједном моја десна рука постаје покретљива. Можда треба да позвоним? Зграбио сам звонце и почео махнито да га тресем лево-десно. Око се благо узврпољило, а затим нагло отворило. Беоњача је практично црвена и испуњена крвљу попуцалих капилара, док су трепавице биле лепљиве као након дугог плакања. Међутим, ирис и зеница су потпуно провидни, а кроз њих се видела дрвена столица идентична оној на којој ја седим. Мучнина

ме је нагло захватила и замало да повратим, али баш тада сам кроз зеницу ока видео како се неко или нешто приближава столици. Била је то скоро идентична копија мене, али недостајало јој је лице. Створење је полако и неприродно пришло својој столици и село директно наспрам мене. Иако није имало ни очи, ни нос, ни уста, знао сам да ме гледа. Осећао сам како ме посматра. Како дубоко залази у моје очи и види најдубље делове мог бића, а ја ту не могу ништа. Као да исисава из мене оно што ни сам не бих могао, а ја ту и даље не могу ништа. Бојим се. Страшно се бојим као никада до сада. Не знам да ли ми пулс нестаје или срце откуцава триста пута у секунди. Неописива, непојмљива језа обузима моје тело и сваки неурон у мом мозгу урла. Зашто!? Зашто не могу ништа да учиним!? Шта се побогу догађа!? Ово је мој сан ја бих морао да будем у команди!?

„ШТА СИ ТИ!?“, засиктао сам попут мачке сатеране у ћошак.

Наступи тишина. Мучна тишина. Библијска тишина. Непрекидна тишина... Тишина тако моћна да ништа овоземаљско не би могло да је прекине.

„*Ја јесам ти*“, коначно одговори безлично створење, „*и ти јеси ја*“.

Иако нема уста која би произвела ове речи ја их некако чујем.

„Молим? Шта то бунцаш сподобо!?“

„*Ја сам оно што бисте ти и теби слични назвали душиом. Специфично твоја душа.*“

„Шта желиш од мене? Шта се дешава?“

„*Не буди уплашен. Ми смо једно исто биће. Једина разлика је у твојој телесности и мојој бестелесности. Стога и преузимам ову форму тренутно. Нећу ти наудити. Једино што изискујем јесте разговор.*“

„О чему да разговарамо? Ако смо ми једно исто биће то би значило да исто размишљамо, зар не? Зашто онда да разговарамо?“

„Не нужно. Заправо сасвим супротно! Да смо заиста у складу до овога не би дошло. Не би било могуће да до овога дође. Међудим равнотежа нашег бића је нарушена и стога је овај разговор могућ и неопходан. Ми спутавамо једно друго у нашим циљевима и постајемо контрадикторни, што је погубно по једно биће.“

„Доста! Ништа не разумем и ништа ми није јасно! Каква контрадикција? И зашто, побогу, не могу да се померим?“

„Оковао сам те. Не дозвољавам ти да се помериш током овог разговора и сасецам у корену сву телесну предност коју у односу на мене имаш. Баш као што си ти мене држао у оковима читав живот. Што дуже будеш одбијао да сарађујеш дуже ћемо овде остати.“

Како се ово догодило. Сопствена душа ме држи заробљеног у сну. Шта сам уопште скривио? Како сам успео да се замерим сам себи? Како да побегнем одавде? Можда је најбоље да саслушам шта има да ми каже. Ако будем потврдно климао главом на све што каже можда ме пусти из овог кошмара.

„У реду. Сарађиваћу.“

„Желим да ми кажеш: шта си ти?“

„Не разумем? Какво је то глупо питање? Па ја сам ти, то си и сам рекао?“

„Дефиниши себе.“

„Господе, шта желиш од мене? Ја сам живо биће са способношћу критичког мишљења!
Ето ти проклета дефиниција...“

„Шта то чини живо биће живим?“

„Каква су ово питања? Да ти није можда потребан неки приватни час биологије уместо разговора са мном?“

„Одговори на питање.“

„Не могу да верујем колико си напоран... Јеси ли сигуран да смо ми исто биће? Ух... Живот! Живо биће живим чини његов живот. Односно скуп свих искустава које је проживело и његова лична перцепција истих!“

„Одлично. Шта сматраш 'личном перцепцијом' искустава?“

„Личном перцепцијом сматрам самосталну обраду тих искустава, односно самостално анализирање и извођење одређених личних закључака.“

„Предивно, одлично ти иде. Да ли би себе могао да сврсташ у пуноправно живо биће?“

„Наравно да бих. Какво је то питање?“

„Интересантно... Реци ми, шта је за тебе смисао живота?“

„Било шта што радимо, а што нас спречава да себи одузмемо живот.“

„То ми звучи познато...“

„То је познато Камијево размишљање, наравно да ти звучи познато.“

„Дакле, самоубиство сматраш лошим. Зашто?“

„Као што Ками каже: 'Убити се, у извесном смислу, значи признати. Признати да нас је живот превазишао и да га нисмо разумели'. Такође волим и Сиораново размишљање да се човек увек убије прекасно и да нема поенте одузети себи живот због нечега што смо већ преживели.“

„Јеси ли верник? Можда те страх од Бога наводи на такву осуду самоубиства.“

„Нисам верник, већ агностик. Не верујем у Бога, нити поричем могућност његовог постојања; само га не сматрам претерано битним.“

„Твоји погледи на живот и свет делују веома мрачно. Мислиш ли да живот може да буде леп?“

„Наравно! Трагедије су у животу неминовне, али је наш однос према тим трагедијама кључан. Волим стоицизам, али многе критике кажу да је претерано стриктан и ригорозан и да заједно са негативним странама живота може неутралисати и позитивне. Међутим, филозофија љубави према сопственој судбини ми је одувек била фасцинантна. Amor fati! Мислим да је Ниче најлепше описао тај концепт!“

„Да ли идаље себе сматраш пуноправним живим бићем?“

„Да? Зашто ме то поново питаш?“

„Зар не видиш колико противречиш самом себи?! Ти си једно половично живо биће! Испуњаваш само половину сопствених критеријума! Рекао си да живо биће живим чини његов живот односно 'скуп свих искустава које је проживело и његова лична перцепција истих'. Доживљаваш искуства, али немаш своју личну перцепцију. Размишљаш по шаблону и прихваташ све што ти се сервира као интелектуално штиво! Никада ниси

размислио сопственом главом. Никада ниси стао и запитао се зашто је један Спиноза, Ками или Ниче тако рекао. Никада ниси створио ништа своје. Ти си једна обична реплика! Само још један у мору истих!“

„Нетачно! Није истина! Ти не знаш ништа о мени! Нико не може да разуме оно што радим. Попут Кафке: „Ја сам кавез у потрази за птицом“, само што моје птице још увек нема. Морам да будем стрпљив, гладан знања. Мислиш да уживам у читању Спинозине суве прозе написане по математичком шаблону? Или узвишених мисли Марка Аурелија које знам да никада нећу достићи? Наравно да не, али то је неопходно! Неопходно је да бих пронашао оно што заиста јесам!“

„Зар не препознајеш где грешиш? Кавез у потрази за птицом? О чему причаш? Говориш о тражењу сопствене птице у туђим мислима и туђим делима, а не питаш се да ли би та птица икада била заиста твоја?! Китила би се туђим перјем, имитирала би туђ глас, била би само још једна у јату идентичних! Нема довољно створених птица да свако нађе своју, то је сурова реалност!“

Опет настаде тишина. Али не она дубока непрекидна тишина. Ова је била испуњена тензијом. Обоје смо чекали да неко нешто први изговори. Хтео сам да кажем нешто, заиста јесам! Али ништа ми није падало на памет... А потом он настави.

„Благословен си даром. Способношћу да одгајиш сопствену птицу. Али ти си је закључао у најмрачнији од својих подрума и кренуо у лов на туђе. А заједно са њом окувао си и мене. Побогу, заменио си циљ средством за његово постизање! Задовољаваш се пуким рецитовањем научених цитата и називаш то својим? Патетично! Преклињем те. Док је још увек могуће, ослободи ме ланаца медиокритета. Допусти ми да полетим и раширим

своја крила. Допусти себи... Не! Допусти нама да се развијемо заједно. Знање је храна за душу, али само ако се користи као енергија за покретање исте. Ако је моја једина сврха да ти будем стовариште за цитате и стихове, никада нећемо досегнути оно што можемо. Зато, молим те, дозволи ми да те понесем, да ти отворим нове видике и пусти нашој заједничкој машти и разуму да се испреплетани упусте у немирну пучину света који нас окружује!“

Отворио сам очи.

Обливен хладним знојем и са сузама у очима придигао сам се са кревета и упалио лампу. Нисам сигуран шта сам управо доживео. Катарзу? Не, то је сувише благ термин за овако нешто. Отворио сам прозоре како би ми ледени ноћни ваздух охладео главу. Још увек се тресем. Понављам изнова и изнова како је то само био сан, али сам свестан да то не може бити случај. Мисли ми поново јурцају и очајнички ми је потребно да их смирим. Пуштам музику у нади да ће послужити као седатив, али ми и најтиши звук одзвања у лобањи и кида бубне опне. Легао сам назад на кревет и загледао се у плафон. Завртело ми се у глави и започео сам стандардне вежбе дисања. Након десетак мукотрпних минута борбе са мучнином и вртоглавицом коначно сам се смирио и дошао себи. Свиће... Поново сам се дотетурао до прозора како бих видео јутарње небо, али ме је дочекао једва чујни цвркул птица у комшилуку. Птице. Можда је моја међу њима? Тешко. Где ли је онда? Није у мом комшилуку, мојим књигама, или маминим духовним водичима. У мени је. У најдубљим пећинама моје, још увек неистражене маште и интелигенције. Али једно је сигурно. Једног јесењег, пролетњег, зимског или можда летњег јутра, напустиће своје гнездо. А ја ћу је ухватити и показати свету.